

Βρυξέλλες, 31 Ιανουαρίου 2019
(OR. en)

5892/19

**Διοργανικός φάκελος:
2019/0030 (COD)**

**EDUC 39
JEUN 8
SPORT 8
SOC 58
RELEX 69
RECH 65
CADREFIN 50
IA 28
CODEC 251
PREP-BXT 33**

ΠΡΟΤΑΣΗ

Αποστολέας:	Για τον Γενικό Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Jordi AYET PUIGARNAU, Διευθυντής
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2019) 65 final
Θέμα:	Πρόταση για ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τη θέσπιση διατάξεων σχετικά με τη συνέχιση των εν εξελίξει δραστηριοτήτων μαθησιακής κινητικότητας του προγράμματος Erasmus+ στο πλαίσιο της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας («Ηνωμένο Βασίλειο») από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο COM(2019) 65 final.

σνημμ.: COM(2019) 65 final

Βρυξέλλες, 30.1.2019
COM(2019) 65 final

2019/0030 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη θέσπιση διατάξεων σχετικά με τη συνέχιση των εν εξελίξει δραστηριοτήτων μαθησιακής κινητικότητας του προγράμματος Erasmus+ στο πλαίσιο της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας («Ηνωμένο Βασίλειο») από την Ευρωπαϊκή Ένωση

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Στις 29 Μαρτίου 2017 το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας («Ηνωμένο Βασίλειο») γνωστοποίησε την πρόθεσή του να αποχωρήσει από την Ένωση, δυνάμει του άρθρου 50 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το γεγονός αυτό σημαίνει ότι, αν δεν κυρωθεί η συμφωνία αποχώρησης, το σύνολο του πρωτογενούς και του παράγωγου δικαίου της Ένωσης θα παύσει να ισχύει στο Ηνωμένο Βασίλειο από την 30ή Μαρτίου 2019 («ημερομηνία αποχώρησης»). Εκείνη τη χρονική στιγμή το Ηνωμένο Βασίλειο θα καταστεί τρίτη χώρα.

Στις 13 Δεκεμβρίου 2018 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (άρθρο 50) επανέλαβε την έκκλησή του να ενταθούν οι προσπάθειες ετοιμότητας σε όλα τα επίπεδα όσον αφορά τις επιπτώσεις που θα έχει η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου, με συνυπολογισμό κάθε πιθανής έκβασης. Η παρούσα πράξη εντάσσεται σε μια δέσμη μέτρων που υιοθετεί η Επιτροπή, ανταποκρινόμενη στην έκκληση αυτή.

Το πρόγραμμα Erasmus+ είναι μια εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ, ίσως ένα από τα πιο επιτυχημένα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχει δώσει σε περισσότερους από 9 εκατομμύρια νέους Ευρωπαίους την ευκαιρία για μια μαθησιακή εμπειρία κινητικότητας στο εξωτερικό από την έναρξη εφαρμογής του, πριν από περισσότερα από 30 χρόνια. Έχει δημιουργήσει μια ολόκληρη γενιά ατόμων που ταυτίζονται με την Ευρώπη. Μια γενιά ατόμων με ανοιχτό πνεύμα, αυτοπεποίθηση και υπευθυνότητα, που μοιράζονται τις κοινές αξίες της Ευρώπης και συμβάλλουν στη δημιουργία του απαραίτητου γνωστικού υπόβαθρου και στην ανθεκτικότητα της οικονομίας και της κοινωνίας της Ευρώπης.

Το πρόγραμμα Erasmus+ στηρίζει δράσεις στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού. Βοηθά τις ευρωπαϊκές χώρες να εκσυγχρονίσουν και να βελτιώσουν τα συστήματά τους εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και τις πολιτικές τους για τη νεολαία και τον αθλητισμό, ενισχύοντας τον ρόλο τους ως κινητήριων δυνάμεων για την ανάπτυξη, την απασχόληση, την ανταγωνιστικότητα, την καινοτομία και την κοινωνική συνοχή. Το πρόγραμμα παρέχει σε περίπου 800.000 άτομα ετησίως την ευκαιρία να επωφεληθούν από εκπαίδευση ή κατάρτιση στο εξωτερικό. Οι δραστηριότητες κινητικότητας μπορούν να έχουν διάρκεια έως 12 μήνες.

Το πρόγραμμα αποτελεί βασικό μέσο για την πορεία προς έναν Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης έως το 2025, όπου οι νέοι θα λαμβάνουν την καλύτερη δυνατή εκπαίδευση και κατάρτιση, όπου η μάθηση, οι σπουδές και η έρευνα δεν θα παρεμποδίζονται από σύνορα και όπου η παραμονή σε άλλο κράτος μέλος — για σπουδές, μάθηση ή εργασία — θα είναι κάτι το συνηθισμένο. Στον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης οι άνθρωποι θα έχουν έντονο το αίσθημα της ευρωπαϊκής τους ταυτότητας και της πολιτιστικής κληρονομιάς και πολυμορφίας της Ευρώπης.

Τη στιγμή της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση, θα υπάρχουν σχεδόν 14.000 εκπαιδευόμενοι από την ΕΕ των 27 (φοιτητές και ασκούμενοι στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, νέοι εκπαιδευόμενοι, εκπαιδευτικό προσωπικό) στο Ηνωμένο Βασίλειο και περίπου 7.000 εκπαιδευόμενοι από το Ηνωμένο Βασίλειο στην ΕΕ των 27.

Εάν η συμφωνία αποχώρησης δεν κυρωθεί, αυτό θα σήμαινε ότι οι συμμετέχοντες αυτή τη στιγμή στο Erasmus+ από την ΕΕ των 27 και από το ΗΒ θα έπρεπε να διακόψουν τις δραστηριότητες μαθησιακής κινητικότητας. Πολλοί φοιτητές θα έχαναν τις ακαδημαϊκές τους

μονάδες και θα ήταν πιθανό να υποχρεωθούν να επαναλάβουν το ακαδημαϊκό τους εξάμηνο ή έτος. Πρόκειται για πολύ δυσμενείς επιπτώσεις για τους ίδιους τους φοιτητές, καθώς και για τους οργανισμούς αποστολής και υποδοχής τους.

Η παρούσα πρόταση αποσκοπεί να θέσει σε εφαρμογή μέτρα έκτακτης ανάγκης για να αποφευχθεί η δυσλειτουργία των δραστηριοτήτων μαθησιακής κινητικότητας του Erasmus+ που αφορούν το Ηνωμένο Βασίλειο κατά τον χρόνο της αποχώρησής του από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα μέτρα αυτά θα εφαρμοστούν στις εν εξελίξει δραστηριότητες μαθησιακής κινητικότητας του Erasmus+ που έχουν ξεκινήσει πριν από την ημερομηνία κατά την οποία οι Συνθήκες θα παύσουν να ισχύουν ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο και εντός αυτού.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Σκοπός της παρούσας πρότασης είναι η συνέχιση των υφιστάμενων προγραμμάτων.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η πρόταση συνάδει πλήρως με την εντολή του Συμβουλίου για τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων με το Ηνωμένο Βασίλειο σχετικά με την αποχώρησή του από την Ένωση.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Άρθρα 165 και 166 ΣΛΕΕ

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Η προτεινόμενη νομοθετική πράξη αποσκοπεί στο να εξασφαλιστεί η μερική συνέχιση του προγράμματος Erasmus+, το οποίο διέπεται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1288/2013, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1475. Η τήρηση της αρχής της επικουρικότητας από το πρόγραμμα αυτό έχει ήδη εξεταστεί κατά την έκδοση του προγράμματος.

- **Αναλογικότητα**

Η πρόταση κρίνεται αναλογική, καθώς προβλέπει τις αναγκαίες νομικές αλλαγές και συγχρόνως δεν υπερβαίνει τα απολύτως απαραίτητα για την επίτευξη της εύρυθμης συνέχισης των εν εξελίξει δράσεων κινητικότητας που έχουν ήδη χορηγηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Δεδομένου ότι η πράξη βασίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1288/2013, η πρόταση κανονισμού αποτελεί τη μόνη κατάλληλη μορφή.

Λόγω του ότι ο παρών κανονισμός, ο οποίος αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα εφαρμοστεί μόνον εάν, πριν από την ημερομηνία κατά την οποία παύουν να εφαρμόζονται ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο και εντός αυτού οι Συνθήκες, δεν έχει τεθεί σε ισχύ συμφωνία αποχώρησης που να έχει συναφθεί με το Ηνωμένο Βασίλειο σύμφωνα με το άρθρο 50 παράγραφος 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, κρίνεται σκοπιμότερο να εκδοθεί η προτεινόμενη ad hoc πράξη απ' ό,τι κανονισμός με τη μορφή τροποποιητικής πράξης.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Λόγω της επείγουσας ανάγκης να εκπονηθεί η πρόταση, έτσι ώστε να εγκριθεί εγκαίρως από τους συννομοθέτες, δεν ήταν δυνατό να διεξαχθεί διαβούλευση των ενδιαφερόμενων μερών.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Λόγω της φύσης του προτεινόμενου μέτρου, δεν διενεργήθηκε εκτίμηση επιπτώσεων, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας. Δεν υπάρχουν άλλες ουσιαστικά διαφορετικές επιλογές πολιτικής. Το εξεταζόμενο μέτρο αποτελεί τη μόνη βιώσιμη επιλογή πολιτικής για να εξασφαλιστεί η ομαλή συνέχιση των εν εξελίξει δραστηριοτήτων μαθησιακής κινητικότητας που αφορούν το Ηνωμένο Βασίλειο στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+, μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η παρούσα πρόταση αποσκοπεί να εξασφαλίσει, αν η συμφωνία αποχώρησης δεν κυρωθεί, τη συνέχιση των εν εξελίξει δραστηριοτήτων μαθησιακής κινητικότητας Erasmus+ που αφορούν το Ηνωμένο Βασίλειο, χωρίς να τροποποιηθούν τα ποσά που διατίθενται στις δραστηριότητες αυτές και η χρηματοδότησή τους.

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη θέσπιση διατάξεων σχετικά με τη συνέχιση των εν εξελίξει δραστηριοτήτων μαθησιακής κινητικότητας του προγράμματος Erasmus+ στο πλαίσιο της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας («Ηνωμένο Βασίλειο») από την Ευρωπαϊκή Ένωση

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 165 παράγραφος 4 και το άρθρο 166 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών²,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 29 Μαρτίου 2017 το Ηνωμένο Βασίλειο γνωστοποίησε την πρόθεσή του να αποχωρήσει από την Ένωση, δυνάμει του άρθρου 50 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι Συνθήκες θα παύσουν να ισχύουν ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της συμφωνίας αποχώρησης ή, ελλείψει συμφωνίας, δύο έτη μετά τη γνωστοποίηση, δηλαδή από τις 30 Μαρτίου 2019, εκτός εάν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, σε συμφωνία με το Ηνωμένο Βασίλειο, αποφασίσει ομόφωνα να παρατείνει την εν λόγω προθεσμία.
- (2) Η αποχώρηση επέρχεται κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού 2014-2020 του προγράμματος Erasmus+ στο οποίο συμμετέχει το Ηνωμένο Βασίλειο.
- (3) Το πρόγραμμα Erasmus+ διέπεται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να θεσπίσει κανόνες για να καταστεί δυνατή η συνέχιση των νομικών δεσμεύσεων που είχαν ήδη αναληφθεί όσον αφορά τις εν εξελίξει δραστηριότητες μαθησιακής κινητικότητας που αφορούν το Ηνωμένο Βασίλειο, μετά την αποχώρησή του από την Ένωση σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1288/2013.
- (4) Από την ημερομηνία κατά την οποία οι Συνθήκες παύουν να εφαρμόζονται, το Ηνωμένο Βασίλειο θα παύσει να ανήκει στο «εντός Ένωσης μέρος της περιοχής του προγράμματος», κατά την έννοια του άρθρου 24 παράγραφος 1 στοιχείο α) του

¹ [...]

² [...]

³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση του προγράμματος «Erasmus+»: το πρόγραμμα της Ένωσης για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό και για την κατάργηση των αποφάσεων αριθ. 1719/2006/ΕΚ, αριθ. 1720/2006/ΕΚ και αριθ. 1298/2008/ΕΚ (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 50).

κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013. Προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να υποχρεωθούν οι σημερινοί συμμετέχοντες στο Erasmus+ να διακόψουν τις εν εξελίξει δραστηριότητες τους μαθησιακής κινητικότητας, οι κανόνες επιλεξιμότητας των εν εξελίξει δραστηριοτήτων μαθησιακής κινητικότητας στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ θα πρέπει να προσαρμοστούν.

- (5) Για τους σκοπούς της συνέχισης της χρηματοδότησης των εν εξελίξει δραστηριοτήτων μαθησιακής κινητικότητας από τον προϋπολογισμό της Ένωσης, η Επιτροπή και το Ηνωμένο Βασίλειο θα πρέπει να συμφωνήσουν να καταστήσουν δυνατή την άσκηση ελέγχων και λογιστικών ελέγχων των αντίστοιχων δραστηριοτήτων. Εάν δεν είναι δυνατή η διενέργεια των αναγκαίων ελέγχων και λογιστικών ελέγχων, αυτό θα πρέπει να θεωρηθεί ως σοβαρή ανεπάρκεια του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.
- (6) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αρχίσει να ισχύει επειγόντως και θα πρέπει να εφαρμοστεί από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία οι Συνθήκες θα παύσουν να ισχύουν ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο και εντός αυτού, εκτός αν μέχρι εκείνη την ημερομηνία έχει αρχίσει να ισχύει συναφθείσα με το Ηνωμένο Βασίλειο συμφωνία αποχώρησης,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

Ο παρών κανονισμός θεσπίζει διατάξεις για τη συνέχιση των δραστηριοτήτων μαθησιακής κινητικότητας που αναφέρονται στα άρθρα 7 και 13 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 οι οποίες έχουν αρχίσει το αργότερο την ημερομηνία κατά την οποία οι Συνθήκες παύουν να ισχύουν ως προς Ηνωμένο Βασίλειο και εντός αυτού.

Άρθρο 2

Επιλεξιμότητα

1. Οι δραστηριότητες που αναφέρονται στο άρθρο 1, οι οποίες πραγματοποιούνται στο Ηνωμένο Βασίλειο ή περιλαμβάνουν οντότητες ή συμμετέχοντες από το Ηνωμένο Βασίλειο, εξακολουθούν να είναι επιλέξιμες.
2. Για τον σκοπό της εφαρμογής των άλλων διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 και των εκτελεστικών πράξεων του εν λόγω κανονισμού που είναι αναγκαίες για την εφαρμογή της παραγράφου 1, το Ηνωμένο Βασίλειο θεωρείται κράτος μέλος, με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κανονισμού.

Ωστόσο, εκπρόσωποι του Ηνωμένου Βασιλείου δεν συμμετέχουν στην επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 36 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013.

Άρθρο 3

Έλεγχοι και λογιστικοί έλεγχοι

Η εφαρμογή των κανόνων σχετικά με τους ελέγχους και τους λογιστικούς ελέγχους των δραστηριοτήτων μαθησιακής κινητικότητας που αναφέρονται στο άρθρο 1 συμφωνούνται μεταξύ της Επιτροπής και των αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου. Οι έλεγχοι και οι λογιστικοί έλεγχοι καλύπτουν ολόκληρη την περίοδο των δραστηριοτήτων μαθησιακής κινητικότητας και τη σχετική παρακολούθηση.

Εάν οι αναγκαίοι έλεγχοι και λογιστικοί έλεγχοι του προγράμματος δεν μπορούν να εκτελεστούν στο Ηνωμένο Βασίλειο, αυτό συνιστά σοβαρή ανεπάρκεια όσον αφορά τη συμμόρφωση με τις βασικές υποχρεώσεις κατά την υλοποίηση της νομικής δέσμευσης μεταξύ της Επιτροπής και του εθνικού οργανισμού του Ηνωμένου Βασιλείου.

Άρθρο 4
Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την ημερομηνία που ακολουθεί εκείνη κατά την οποία οι Συνθήκες παύουν να ισχύουν ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο και εντός αυτού σύμφωνα με το άρθρο 50 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και εφαρμόζεται άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Ο Πρόεδρος

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

1.1. Τίτλος της πρότασης/πρωτοβουλίας

1.2. Σχετικοί τομείς πολιτικής

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση διατάξεων σχετικά με τη συνέχιση των εν εξελίξει δραστηριοτήτων μαθησιακής κινητικότητας του προγράμματος Erasmus+ στο πλαίσιο της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας («Ηνωμένο Βασίλειο») από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

1.3. Αιτιολόγηση της πρότασης/πρωτοβουλίας

1.3.1. Βραχυπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη κάλυψη αναγκών, συμπεριλαμβανομένου λεπτομερούς χρονοδιαγράμματος για τη σταδιακή υλοποίηση της πρωτοβουλίας

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εφαρμόζεται από την ημερομηνία που ακολουθεί εκείνη κατά την οποία οι Συνθήκες παύουν να ισχύουν ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο και εντός αυτού σύμφωνα με το άρθρο 50 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται αν τεθεί σε ισχύ πριν από την ημερομηνία αυτή συμφωνία αποχώρησης που συνάφθηκε με το Ηνωμένο Βασίλειο σύμφωνα με το άρθρο 50 παράγραφος 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

1.3.2. Προστιθέμενη αξία της ενωσιακής παρέμβασης (που μπορεί να προκύπτει από διάφορους παράγοντες, π.χ. οφέλη από τον συντονισμό, ασφάλεια δικαίου, μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα ή συμπληρωματικότητα). Για τους σκοπούς του παρόντος σημείου, «προστιθέμενη αξία της ενωσιακής παρέμβασης» είναι η αξία που απορρέει από την ενωσιακή παρέμβαση, και η οποία προστίθεται στην αξία που θα είχε δημιουργηθεί αν τα κράτη μέλη ενεργούσαν μεμονωμένα.

Δεν υπάρχει

1.3.3. Διδάγματα από ανάλογες εμπειρίες του παρελθόντος

Δεν υπάρχει

1.3.4. Συμβατότητα με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και ενδεχόμενες συνέργειες με άλλα κατάλληλα μέσα

Ο παρών κανονισμός είναι συμβατός με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις.

1.3.5. Αξιολόγηση των διαφόρων διαθέσιμων επιλογών χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των δυνατοτήτων ανακατανομής

Ο παρών κανονισμός δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις. Η συνεισφορά της Ένωσης στα προγράμματα θα χρηματοδοτείται από τον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης.

1.4. Διάρκεια και δημοσιονομικές επιπτώσεις της πρότασης/πρωτοβουλίας

– X Ουδεμία

1.5. Προβλεπόμενοι τρόποι διαχείρισης⁴

Άμεση διαχείριση από την Επιτροπή

– από τις υπηρεσίες της, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού της στις αντιπροσωπείες της Ένωσης·

– από τους εκτελεστικούς οργανισμούς.

Επιμερισμένη διαχείριση με τα κράτη μέλη

Έμμεση διαχείριση με ανάθεση καθηκόντων εκτέλεσης του προϋπολογισμού:

– σε τρίτες χώρες ή οργανισμούς που αυτές έχουν ορίσει·

– σε διεθνείς οργανισμούς και στις οργανώσεις τους (να προσδιοριστούν)·

– στην ΕΤΕπ και στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων·

– στους οργανισμούς που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 71 του δημοσιονομικού κανονισμού·

– σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου·

– σε οργανισμούς που διέπονται από ιδιωτικό δίκαιο και έχουν αποστολή δημόσιας υπηρεσίας, στον βαθμό που παρέχουν επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις·

– σε οργανισμούς που διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο κράτους μέλους, στους οποίους έχει ανατεθεί η εκτέλεση σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και οι οποίοι παρέχουν επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις·

– σε πρόσωπα επιφορτισμένα με την εκτέλεση συγκεκριμένων δράσεων στην ΚΕΠΠΑ βάσει του τίτλου V της ΣΕΕ και τα οποία προσδιορίζονται στην αντίστοιχη βασική πράξη.

– *Αν αναφέρονται περισσότεροι του ενός τρόποι διαχείρισης, να διευκρινιστούν στο τμήμα «Παρατηρήσεις».*

Παρατηρήσεις:

Δεν υπάρχουν

⁴ Οι λεπτομέρειες σχετικά με τους τρόπους διαχείρισης, καθώς και οι παραπομπές στον δημοσιονομικό κανονισμό είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο BudgWeb:

<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EL/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

2.1. Κανόνες παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων

Να προσδιοριστούν η συχνότητα και οι όροι.

Δεν υπάρχουν

2.2. Συστήματα διαχείρισης και ελέγχου

2.2.1. Αιτιολόγηση των τρόπων διαχείρισης, των μηχανισμών εκτέλεσης της χρηματοδότησης, των όρων πληρωμής και της προτεινόμενης στρατηγικής ελέγχου

Δεν υπάρχουν

2.2.2. Πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους που έχουν εντοπιστεί και τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που έχουν δημιουργηθεί για τον μετριασμό τους

Δεν υπάρχουν

2.2.3. Εκτίμηση και αιτιολόγηση της οικονομικής αποδοτικότητας των ελέγχων (λόγος του κόστους του ελέγχου προς την αξία των σχετικών κονδυλίων που αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης) και αξιολόγηση του εκτιμώμενου επιπέδου κινδύνου σφάλματος (κατά την πληρωμή και κατά το κλείσιμο)

Δεν υπάρχουν

2.3. Μέτρα για την πρόληψη περιπτώσεων απάτης και παρατυπίας

Δεν υπάρχουν

3. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

3.1. Τομείς του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και γραμμές δαπανών του προϋπολογισμού που επηρεάζονται

- Υφιστάμενες γραμμές του προϋπολογισμού

Κατά σειρά τομέων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και γραμμών του προϋπολογισμού

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Γραμμή του προϋπολογισμού	Είδος δαπάνης	Συμμετοχή			
	Αριθμός	ΔΠ/ΜΔΠ ⁵	χωρών ΕΖΕΣ ⁶	υποψηφίων για ένταξη χωρών ⁷	τρίτων χωρών	κατά την έννοια του άρθρου 21 παράγραφος 2 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού
		ΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ

⁵ ΔΠ = Διαχωριζόμενες πιστώσεις / ΜΔΠ = Μη διαχωριζόμενες πιστώσεις.

⁶ ΕΖΕΣ: Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών.

⁷ Υποψήφιες χώρες και, κατά περίπτωση, δυνάμει υποψήφια μέλη της ΕΕ από τα Δυτικά Βαλκάνια.

3.2. Εκτιμώμενες δημοσιονομικές επιπτώσεις της πρότασης στις πιστώσεις

3.2.1. Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις επιχειρησιακές πιστώσεις

- Ο παρών κανονισμός δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις.
- Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση επιχειρησιακών πιστώσεων, όπως εξηγείται κατωτέρω:

			2019	2020	2021	2022	2023	Επόμενα έτη	ΣΥΝΟΛΟ
☐ Ακύρωση επιχειρησιακών πιστώσεων									
	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(1α)							
	Πληρωμές	(2α)							
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων	Αναλήψεις υποχρεώσεων	=1α+1β +3							
	Πληρωμές	=2α+2β +3							

☐ ΣΥΝΟΛΟ επιχειρησιακών πιστώσεων	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(4)							
	Πληρωμές	(5)							
☐ ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα χρηματοδοτούμενων από το κονδύλιο ειδικών προγραμμάτων		(6)							

ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων του ΤΟΜΕΑ 13 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Αναλήψεις υποχρεώσεων	=4+ 6								
	Πληρωμές	=5+ 6								

Αν η πρόταση/προτοβουλία επηρεάζει περισσότερους του ενός επιχειρησιακούς τομείς, επαναλάβετε το ανωτέρω τμήμα:

☐ ΣΥΝΟΛΟ επιχειρησιακών πιστώσεων (όλοι οι επιχειρησιακοί τομείς)	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(4)								
	Πληρωμές	(5)								
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα χρηματοδοτούμενων από το κονδύλιο ειδικών προγραμμάτων (όλοι οι επιχειρησιακοί τομείς)		(6)								
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων των ΤΟΜΕΩΝ 1 έως 4 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (Ποσό αναφοράς)	Αναλήψεις υποχρεώσεων	=4+ 6								
	Πληρωμές	=5+ 6								

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	5	«Διοικητικές δαπάνες»
---	---	-----------------------

Αυτό το τμήμα πρέπει να συμπληρωθεί με «στοιχεία διοικητικού χαρακτήρα του προϋπολογισμού» τα οποία θα εισαχθούν, καταρχάς, στο [παράρτημα του νομοθετικού δημοσιονομικού δελτίου](#) (παράρτημα V του εσωτερικού κανονισμού), που τηλεφορτώνεται στο DECIDE για διυπηρεσιακή διαβούλευση.

σε εκατ. EUR (με 3 δεκαδικά ψηφία)

		Έτος N	Έτος N+1	Έτος N+2	Έτος N+3	Να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να φαίνεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)			ΣΥΝΟΛΟ
ΓΔ: <.....>									
☐ Ανθρώπινοι πόροι									
☐ Άλλες διοικητικές δαπάνες									
ΣΥΝΟΛΟ ΓΔ <.....>	Πιστώσεις								

ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων του ΤΟΜΕΑ 5 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	(Σύνολο αναλήψεων υποχρεώσεων = Σύνολο πληρωμών)								
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

σε εκατ. EUR (με 3 δεκαδικά ψηφία)

		Έτος N*	Έτος N+1	Έτος N+2	Έτος N+3	Na εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, όστε να φαίνεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)			ΣΥΝΟΛΟ
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων των ΤΟΜΕΩΝ 1 έως 5 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Αναλήψεις υποχρεώσεων								
	Πληρωμές								

3.2.2. Εκτιμώμενο αποτέλεσμα που χρηματοδοτείται με επιχειρησιακές πιστώσεις

Πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων σε εκατ. EUR (με 3 δεκαδικά ψηφία)

Na προσδιοριστούν οι στόχοι και τα αποτελέσματα ☐			Έτος N	Έτος N+1	Έτος N+2	Έτος N+3	Na εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, όστε να εμφανίζεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)										ΣΥΝΟΛΟ			
	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (OUTPUTS)																			
	Είδος ⁹	Μέσο κόστος	Αριθ.	κόστος	Αριθ.	κόστος	Αριθ.	κόστος	Αριθ.	κόστος	Αριθ.	κόστος	Αριθ.	κόστος	Αριθ.	κόστος	Αριθ.	κόστος	Συνολικός αριθ.	Συνολικό κόστος
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ αριθ. 1 ¹⁰ ...																				

⁸ Το έτος N είναι το έτος έναρξης εφαρμογής της πρότασης/πρωτοβουλίας. Να αντικατασταθεί το «N» με το αναμενόμενο πρώτο έτος εφαρμογής (για παράδειγμα: 2021). Το ίδιο και για τα επόμενα έτη.

⁹ Τα αποτελέσματα είναι τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που θα παρασχεθούν (π.χ.: αριθμός ανταλλαγών φοιτητών που θα χρηματοδοτηθούν, αριθμός χλμ. οδών που θα κατασκευαστούν κ.λπ.).

¹⁰ Όπως περιγράφεται στο σημείο 1.4.2. «Ειδικό στόχοι...».

- Αποτέλεσμα																	
- Αποτέλεσμα																	
- Αποτέλεσμα																	
Μερικό σύνολο για τον ειδικό στόχο αριθ. 1																	
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ αριθ. 2...																	
- Αποτέλεσμα																	
Μερικό σύνολο για τον ειδικό στόχο αριθ. 2																	
ΣΥΝΟΛΑ																	

3.2.3. Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις διοικητικές πιστώσεις

- Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα
- Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα, όπως εξηγείται κατωτέρω:

σε εκατ. EUR (με 3 δεκαδικά ψηφία)

	Έτος N ¹¹	Έτος N+1	Έτος N+2	Έτος N+3	Να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να εμφανίζεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)	ΣΥΝΟΛΟ
--	-------------------------	-------------	-------------	-------------	--	---------------

ΤΟΜΕΑΣ 5 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου								
Ανθρώπινοι πόροι								
Άλλες διοικητικές δαπάνες								
Μερικό σύνολο του ΤΟΜΕΑ 5 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου								

Εκτός του ΤΟΜΕΑ 5¹² του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου								
Ανθρώπινοι πόροι								
Άλλες δαπάνες διοικητικού χαρακτήρα								
Μερικό σύνολο εκτός του ΤΟΜΕΑ 5 του πολυετούς δημοσιονομικού								

¹¹ Το έτος N είναι το έτος έναρξης εφαρμογής της πρότασης/πρωτοβουλίας. Να αντικατασταθεί το «N» με το αναμενόμενο πρώτο έτος εφαρμογής (για παράδειγμα: 2021). Το ίδιο και για τα επόμενα έτη.

¹² Τεχνική και/ή διοικητική βοήθεια και δαπάνες στήριξης της εφαρμογής προγραμμάτων και/ή δράσεων της ΕΕ (πρώην γραμμές «BA»), έμμεση έρευνα, άμεση έρευνα.

πλαίσιο								
---------	--	--	--	--	--	--	--	--

ΣΥΝΟΛΟ								
--------	--	--	--	--	--	--	--	--

Οι απαιτούμενες πιστώσεις για ανθρώπινους πόρους και άλλες δαπάνες διοικητικού χαρακτήρα θα καλυφθούν από τις πιστώσεις της ΓΔ που έχουν ήδη διατεθεί για τη διαχείριση της δράσης και/ή έχουν ανακατανομηθεί στο εσωτερικό της ΓΔ και οι οποίες θα συμπληρωθούν, κατά περίπτωση, με πρόσθετα κονδύλια που ενδέχεται να χορηγηθούν στην αρμόδια για τη διαχείριση ΓΔ στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας κατανομής και λαμβανομένων υπόψη των υφιστάμενων δημοσιονομικών περιορισμών.

3.2.3.1. Εκτιμώμενες ανάγκες σε ανθρώπινους πόρους

- Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση ανθρώπινων πόρων.
- Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση ανθρώπινων πόρων, όπως εξηγείται κατωτέρω:

Εκτίμηση η οποία πρέπει να εκφράζεται σε μονάδες ισοδυνάμων πλήρους απασχόλησης

	Έτος N	Έτος N+1	Έτος N+2	Έτος N+3	Να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να εμφανίζεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)			
☐ Θέσεις απασχόλησης του πίνακα προσωπικού (θέσεις μόνιμων και έκτακτων υπαλλήλων)								
XX 01 01 01 (στην έδρα και στις αντιπροσωπείες της Επιτροπής)								
XX 01 01 02 (στις αντιπροσωπείες της ΕΕ)								
XX 01 05 01/11/21 (έμμεση έρευνα)								
10 01 05 01/11 (άμεση έρευνα)								
☐ Εξωτερικό προσωπικό (σε μονάδα ισοδυνάμου πλήρους απασχόλησης: ΠΙΑ)¹³								
XX 01 02 01 (AC, END, INT από το συνολικό κονδύλιο)								
XX 01 02 02 (AC, AL, END, INT και JPD στις αντιπροσωπείες της ΕΕ)								

¹³ AC = Συμβασιούχος υπάλληλος· AL = Τοπικός υπάλληλος· END = Αποσπασμένος εθνικός εμπειρογνώμονας· NT = Προσωρινό προσωπικό· JPD = Νέος επαγγελματίας σε αντιπροσωπεία της ΕΕ.

XX 01 04 γγ ¹⁴	- στην έδρα							
	- στις αντιπροσωπείες της ΕΕ							
XX 01 05 02/12/22 (AC, END, INT - έμμεση έρευνα)								
10 01 05 02/12 (AC, END, INT - άμεση έρευνα)								
Άλλες γραμμές του προϋπολογισμού (να προσδιοριστούν)								
ΣΥΝΟΛΟ								

XX είναι ο σχετικός τομέας πολιτικής ή ο σχετικός τίτλος του προϋπολογισμού.

Οι ανάγκες σε ανθρώπινους πόρους θα καλυφθούν από το προσωπικό της ΓΔ που έχει ήδη διατεθεί για τη διαχείριση της δράσης και/ή έχει ανακατανεμηθεί στο εσωτερικό της ΓΔ και το οποίο θα συμπληρωθεί, εάν χρειαστεί, από πρόσθετους πόρους που μπορεί να διατεθούν στην αρμόδια για τη διαχείριση ΓΔ στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας κατανομής και λαμβανομένων υπόψη των υφιστάμενων δημοσιονομικών περιορισμών.

Περιγραφή των προς εκτέλεση καθηκόντων:

Μόνιμοι και έκτακτοι υπάλληλοι	
Εξωτερικό προσωπικό	

¹⁴ Επιμέρους ανώτατο όριο εξωτερικού προσωπικού που καλύπτεται από επιχειρησιακές πιστώσεις (πρώην γραμμές «ΒΑ»).

3.2.4. Συμβατότητα με το ισχύον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο

Η πρόταση/πρωτοβουλία:

X μπορεί να χρηματοδοτηθεί εξ ολοκλήρου εντός του οικείου τομέα του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ).

Συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση του αδιάθετου περιθωρίου στο πλαίσιο του αντίστοιχου τομέα του ΠΔΠ και/ή τη χρήση ειδικών μηχανισμών, όπως ορίζεται στον κανονισμό για το ΠΔΠ.

Na εξηγηθούν οι απαιτούμενες ενέργειες και να προσδιοριστούν οι σχετικοί τομείς και οι σχετικές γραμμές του προϋπολογισμού, τα αντίστοιχα ποσά και οι μηχανισμοί που προτείνεται να χρησιμοποιηθούν.

Συνεπάγεται την αναθεώρηση του ΠΔΠ.

Na εξηγηθούν οι απαιτούμενες ενέργειες και να προσδιοριστούν οι σχετικοί τομείς και γραμμές του προϋπολογισμού, καθώς και τα αντίστοιχα ποσά.

3.2.5. Συμμετοχή τρίτων στη χρηματοδότηση

Η πρόταση/πρωτοβουλία:

X δεν προβλέπει συγχρηματοδότηση από τρίτους

προβλέπει τη συγχρηματοδότηση από τρίτους που εκτιμάται κατωτέρω:

Πιστώσεις σε EUR

3.3. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στα έσοδα

- **X** Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις στα έσοδα.
- Η πρόταση/πρωτοβουλία έχει τις δημοσιονομικές επιπτώσεις που περιγράφονται κατωτέρω:
 - στους ιδίους πόρους
 - στα λοιπά έσοδα
 - Να αναφερθεί αν τα έσοδα προορίζονται για γραμμές δαπανών X

EUR

Ως προς τα έσοδα «για ειδικό προορισμό», να προσδιοριστούν οι γραμμές δαπανών του προϋπολογισμού που επηρεάζονται.

Δεν υπάρχουν

Άλλες παρατηρήσεις (π.χ. μέθοδος/τύπος για τον υπολογισμό των επιπτώσεων στα έσοδα ή τυχόν άλλες πληροφορίες).